

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2023, 7(1): 141-160.

DOI: [10.26677/TR1010.2023.1201](https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1201)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Yavaş Şehir Algısı ve Turizmin Etkilerinin Yerel Halkın Yaşam Doyumuna Etkisi

Shırın SALI ÖZTÜRK, Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale, e-posta: sirinozturk50@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3072-630X>

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe SÜNNETÇİOĞLU, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gelibolu Piri Reis Meslek Yüksekokulu, Çanakkale, e-posta: sunnetciogluayse@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4295-9776>

Öz

Bu çalışmanın amacı Uluslararası Cittaslow ünvanına sahip olan ve son dönemlerde seyahat için tercih edilen önemli bir turizm destinasyonu haline gelen Gökçeada'nın yerel halkın yaşam doyumunda yavaş şehir algısı ve turizmin etkilerinin rolünün ne olduğunu ortaya koymaktır. Bu amaçla araştırmanın verileri 12 Mayıs - 15 Haziran 2022 tarihleri arasında Gökçeada merkez ve köylerinde yaşayan 380 katılımcı ile çevrimiçi ve yüz yüze anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde, geçerlilik analizi, güvenilirlik analizi, korelasyon analizi, regresyon analizi, frekans analizi, aritmetik ortalama ve standart sapma analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre, yaşam doyumunu tek boyutlu, yavaş şehir algısı (refah, doğal çevre, sosyal yaşam ve kültürel) olarak dört boyutlu ve turizmin etkileri (kirlilik, ekonomik, kültürel ve refah) olmak üzere dört boyutlu olarak belirlenmiştir. Araştırmada yavaş şehir algısının "doğal çevre" boyutu ile turizmin etkilerinin "kültürel" boyutunun yerel halkın yaşam doyumunu üzerinde olumlu bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gökçeada, Yaşam Doyumu, Yavaş Şehir Algısı, Turizm Etkileri.

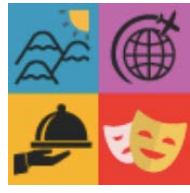
Makale Gönderme Tarihi: 17.01.2023

Makale Kabul Tarihi: 15.03.2023

Önerilen Atf:

Öztürk Salı, S. ve Sünnetçioğlu, A. (2023). Yavaş Şehir Algısı ve Turizmin Etkilerinin Yerel Halkın Yaşam Doyumuna Etkisi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1): 141-160.

© 2023 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2023, 7(1): 141-160.

DOI: [10.26677/TR1010.2023.1201](https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1201)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

The Perception of The Slow City and The Effects of Tourism on The Life Satisfaction of The Local People

Şırın SALI ÖZTÜRK, MSc. Student, Çanakkale Onsekiz Mart University, Institute of Graduate Programs, Çanakkale, e-mail: sirinozturk50@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3072-630X>

Assistant Prof. Dr. Ayşe SÜNNETÇİOĞLU, Çanakkale Onsekiz Mart University, Gelibolu Piri Reis Vocational School, Çanakkale, e-mail: sunnetciogluayse@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4295-9776>

Abstract

The aim of this study is to reveal the role of slow city perception and tourism effects in the life satisfaction of the local people of Gökçeada, which has the title of International Cittaslow and has become an important tourism destination in recent years. The data were collected through online and face-to-face questionnaire with 380 participants who live in Gökçeada and its villages between May 12th - June 15th 2022. In the analysis of the data validity analysis, reliability analysis, correlation analysis, regression analysis, frequency analysis, arithmetic mean and standard deviation analysis were used. According to the results of the analysis of the data obtained in the study, life satisfaction was determined as one-dimensional, the perception of slow city (prosperity, natural environment, social life and cultural) as four-dimensional and the effects of tourism (pollution, economic, cultural and prosperity) as four-dimensional. The results of the study show that the "natural environment" dimension of the slow city perception and the "cultural" dimension of the effects of tourism have a positive effect on the life satisfaction of the local people.

Keywords: Gökçeada, Life Satisfaction, Slow City Perception, Tourism Effects.

Received: 17.01.2023

Accepted: 15.03.2023

Suggested Citation:

Öztürk Salı, S. and Sünnetçiöğlü, A. (2023). The Perception of The Slow City and The Effects of Tourism on The Life Satisfaction of The Local People, *Journal of Turkish Tourism Research*, 7(1): 141-160.

© 2023 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Sakin hareketi, günümüzün küreselleşme ile tüketim odaklı yaşam tarzına karşı oluşan, yerel, sosyo-kültürel özelliklerin korunmasını ve yaşam kalitesinin yükseltilmesini hedefleyen toplumsal bir harektir (Aydoğan, 2015: 24; Kanbir, 2021: 73; Zengin ve Cengiz, 2021: 2240). Sakin kent felsefesi, sürdürülebilir kalkınmanın 3 E'si olan (equity - sosyal eşitlik, environment - çevre ve economy - ekonomik kalkınma) kavramları çerçevesinde, yerel kimlik ile bölgesel kalkınma modeli oluşturmakta (Wierzbicka, 2022: 12) ve sakin şehirlerin, sürdürülebilir turizm faaliyetleri açısından önemli turistik destinasyonlar (Sarıbaş, Kömürcü ve Güler, 2016:108) ve marka kentler haline gelmelerine katkı sağlamaktadır (Kuşay ve Türkden, 2021: 111; Morçin ve Güneş, 2021: 436; Zengin ve Cengiz, 2021: 2240). Yavaş şehir özelliğine sahip olmak, kentin tanıtılmasına ve o bölgenin turizm potansiyelinin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Farelnik, Stanowicka ve Wierzbicka, 2021: 142). Buradan hareketle bir yörede turizm adına yaşanan bir gelişim, başlangıçta yaşam doyumlarını yükseltse bile, zaman içinde olumsuz yönde etkileme eğilimine girebilir (Çakıcı, Yenipınar ve Benli, 2014: 27).

İlgili alan yazında, yavaş şehir algısının yaşam doyumunu üzerinde etkili olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Yerel halkın yaşam doyumunu üzerinde yavaş şehir algısının olumlu etki yarattığı çalışmalar ile ortaya konulmuştur (Çakıcı vd., 2014; Çetinkaya, Serçeoğlu ve Uzan, 2016; Başarangel ve Ulaş, 2017; Sop ve Ongun, 2019). Çakıcı vd., (2014), Seferihisar'da yöre sakinlerinin yavaş şehir uygulamalarını ve bölgedeki turizmin gelişimini destekledikleri ve bu durum yaşam doyumlarını pozitif olarak etkilediğinin sonucuna ulaşılmıştır. Sop ve Ongun (2019), Isparta'nın sakin kentleri Eğirdir ve Yalvaç' ta yürüttükleri çalışmada, yerel halkın yavaş şehir hareketine olan algılarını ve yaşam doyumuna etkilerini açıklamayı amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda yöre sakinlerinin yavaş kent algısının kültürel, çevresel ve refah etkisi boyutları, yaşam doyumuna etkisi olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yavaş şehir algısının, turizmin gelişimine olumlu etkisi olduğu gerçekleştirilen çalışmalar ile ortaya konulmuştur (Andarabi, 2012; Bucak ve Turan, 2016; Erdoğan, 2016; Çiçek ve Sarı, 2018; İnce, İşçioğlu ve Öztüren, 2020; Sandıkçı ve Albayrak, 2020). Yavaş şehir unvanının, turistik bölgelerin imajının güçlendirilmesi ve destinasyonların markalaşması üzerinde (Çerçi, 2013; Doğan, Aksu, Çelik ve Kaymak, 2014; Akdoğan, 2017; Demirkol ve Taşkıran, 2019), ziyaretçilerin destinasyon seçiminde (Dural ve Köseoğlu, 2017; Han, Kim, Lee ve Kim, 2019) ve bölgeyi tekrar ziyaret etme isteği üzerinde pozitif etkiye neden olduğu (Çerçi, 2013; Acar, 2016; Köse ve Özdemir, 2019) görülmektedir. Sakin şehir unvanının turizmin gelişimini sağladığı vurgulanmaktadır. Bu durum bazı olumlu veya olumsuz etkilerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Erdoğan, 2016; Numanoğlu ve Güçer, 2018). Bucak ve Turan (2016), yavaş şehir akımının bölge turizmini olumlu olarak etkilediği tespit edilmiştir. Akbaş (2020) çalışmasında, Gökçeada sakinleri, kentin yavaş şehir unvanını aldıktan sonraki sürecini olumlu olarak değerlendirdiklerini ve bu kapsamda bölge ekonomisinin canlandığını, yerelliğe ve doğallığa ilginin arttığını ifade etmiştir. Sünnetçioğlu, Mercan, Özkök ve Sünnetçioğlu, 2021 çalışmalarında, algılanan olumlu etkilerin yanında olumsuz etkilerin de ortaya çıktığını vurgulamaktadır. Turizm gelirinin artması yerel halkın yavaş şehir kabullenmesini kolaylaştırırken, bu sakin kentlerin vahşi turizme teslim olmaları tehlikesini de doğurmuştur (Çıtak, 2016: 2702).

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yavaş Şehir Ağı

İlk olarak 1986'da İtalya'da temelleri atılan ve daha sonra küresel ölçekte yaygınlaşan yavaş hareketi; "yavaş yaşam", "yavaş kent", "yavaş yemek", "yavaş turizm", "yavaş ticaret", "yavaş

okul ve ebeveynlik" ile "yavaş tıp" gibi birçok ideolojinin de ortaya çıkmasına neden olmuştur (Yurtseven, Kaya ve Harman, 2010: 1; Özerden ve Ilgaz, 2019: 253; Küçükali ve Şen, 2020: 49-50; Kanbir, 2021: 73). Uluslararası yavaş şehirler ağı (Cittaslow Association), küresellesmenin yarattığı homojenleşmeye karşı kendine özgü niteliklerini, yerel kimliğini, sahip olduğu doğal kaynaklarını, ekonomik ve sosyo-kültürel değerlerini koruyarak, farklılıklarını ortaya koymak ve yerel yaşam kalitesini arttırmak isteyen, küçük kentlerin katıldığı uluslararası bir birliktir (Pink, 2008: 97; Demirkol ve Taşkıran, 2019: 61; Çokal, Deniz ve Özsoy, 2020: 206; Ersavaş Kavanoz ve Budak, 2020: 492; Stanowicka, 2020: 141; Karakayacı ve Ebru Aydın, 2021: 844; Wierzbicka, 2022: 1; cittaslowturkiye.org).

Sakin şehir hareketine üye olan kentlerin gelişim ve dönüşüm sürecini ve yavaş şehir ağına katılımın etkilerini, yerel halk tarafından ne şekilde algılandığını belirlemeye yönelik birçok çalışma gerçekleştirildiği görülmektedir (Acar, 2017; Demir, 2019; Levent, 2019; Avcu, 2021). Bu bağlamda Uslu ve Avcı (2020), yürüttükleri çalışmada, yerel halkın Muğla- Köyceğiz'in yavaş şehir ağına dâhil olmasından sonra, yaşam kalitesinin artmasından ve yerel ekonominin gelişmesinden memnun oldukları, fakat gürültülü ve kalabalık ortam ile fiyatların artmasından dolayı memnuniyetsizlik duydukları sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Sandıkçı ve Albayrak (2020), gerçekleştirdikleri çalışmada, yerel halkın bakış açısı ile sakin şehir Göynük'ün yavaş şehir ağına katılımın sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Aynı çalışmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, Göynük'ün yavaş şehir ünvanına sahip olması yerel ekonomiyi canlandırdığını ve iş fırsatları sağladığını, turist sayısında artış olduğunu, dolayısıyla yerel halkın Göynük'ün yavaş şehir ağına katılımından memnuniyet duydukları belirlenmiştir. Başka bir çalışmada ise Numanoglu ve Güçer (2018), sakin şehir olgusunun Ordu'nun Perşembe ilçesine yerel halk açısından etkilerini araştırmışlar ve Perşembe ilçesinin yavaş şehir ünvanı, bölgenin turizm açısından gelişimine olumlu katkı sağladığını belirlemişlerdir. Yine bu bağlamda, DüNDAR ve Sert (2018) gerçekleştirdikleri çalışmada, Seferihisar sakinlerinin yavaş kent hareketi algısını araştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda, yavaş şehir olgusunun, ekonomik ve sosyo- kültürel katkılarında dolayı memnun olduklarını, fakat bölgedeki aşırı kentleşme, kalabalıklaşma, trafik, gürültü ve çevre kirliliğine neden olması, bölge halkı tarafından olumsuz etki olarak değerlendirildiğini tespit etmişlerdir. Çakıcı vd. (2014), Seferihisar'da yaşayan halkın sakin şehir hareketine olan algılarını ve bunun yaşam doyumları üzerinde etkisini belirlemek amacı ile gerçekleştirdikleri araştırmada, Seferihisar halkının yavaş şehir olmanın etkilerini ekonomik, çevresel, refah düzeyi ve kültürel etkiler olmak üzere, dört boyutta algıladıklarını belirlemişlerdir.

Turizm Etkileri

Sakin şehir hareketi, sürdürülebilir turizm modeli kapsamında, araştırmacılar tarafından en çok üzerinde durulan konu olarak görülmektedir (Ergüven, 2011; Şahin ve Kutlu, 2014; Çıtak, 2016). Ortaya çıkan olumlu etkiler; turizmde sürdürülebilirlik uygulamaları (Ergüven, 2011; Şahin ve Kutlu, 2014; Çıtak, 2016; Sarıbaş vd., 2016:108), geleneksel yemeklerin yapılışı ile yöresel mutfağın tanıtılması (Olçay, Giritlioğlu ve Özekici, 2017; Karatepe, 2021), pazarlama unsuru olması (Özdemir ve Ayhan, 2017), bölge ekonomisinin canlanması ve istihdam sağlanması (Bucak ve Turan, 2016; Akbaş, 2020; Sandıkçı ve Albayrak, 2020) ile kalkınma sağlanması (Karadeniz, 2014; Brodzinski ve Kurowska, 2021) olarak ifade edilebilir. Ortaya çıkan olumsuz etkiler ise; turizm olgusu ile destinasyonun büyümesine ve "yavaş" değerlerinin kaybolması (Nilsson, Svärd, Widarsson ve Wirell, 2011), gürültülü ve kalabalık ortam ile fiyatların artması (Uslu ve Avcı, 2020) olarak belirlenmiştir.

Yaşam Doyumu

Yaşam doyumu kişilerin yaşam kalitelerinin genel değerlendirmesi olarak ifade edilmektedir (Diener ve Suh, 1997: 200). Yaşam doyumu, belli bir alanla ilgili olmayıp, hayatın tümünün olumlu olarak değerlendirilmesi olarak tanımlanabilir (Dağlı ve Baysal, 2016). İnce, İscioglu ve Öztüren (2020), yavaş şehir felsefesinin Kuzey Kıbrıs'ta turizmin sürdürülebilirliğine ilişkin etkilerini araştırmışlardır. Bu bağlamda yavaş şehir uygulamalarının sosyo-kültürel, ekonomik ve ekolojik boyutları sürdürülebilir turizm gelişimi ve kentin yaşam kalitesi üzerinde olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir. Çiçek ve Sarı (2018), gerçekleştirdikleri çalışmalarında, Türkiye'nin Seferihisar, Akyaka, Gökçeada, Yenipazar, Vize ve Taraklı sakin şehirlerinde, yöre halkının yavaş şehir hareketine, turizme ve yaşam kalitesine yönelik algı ve tutumlarının olumlu olduğunu, fakat turizmin bölgeye gelir sağlamasına rağmen, yerel halkın turizmin olumsuz etkilerinin bilincinde olduklarını tespit etmişlerdir.

Bir destinasyonun yaşam evreleri arasından başlangıç aşamasında ekonomik etkiler nedeniyle yerel halkın yaşam doyumu yükselirken, özellikle destinasyonun olgunluk aşamasında yükselen fiyatlar, artan trafik, suç, uyuşturucu, gürültü gibi çok sayıda faktörün etkisiyle yaşam doyumu düşüşe geçebilmektedir (Çakıcı vd., 2014: 27). Çakıcı vd., (2014) yaptıkları çalışma sonucunda turizm etkilerinin yerel halkın yaşam doyumu üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir. Akbaş (2020) çalışmasında, Gökçeada sakinleri, kentin yavaş şehir unvanını aldıktan sonraki sürecini olumlu olarak değerlendirdiklerini ve bu kapsamda bölge ekonomisinin canlandığını, yerelliğe ve doğallığa ilginin arttığını ifade etmiştir. Sünnetçioglu vd., (2021) ise Çanakkale'nin iki turistik adası Gökçeada ve Bozcaada 'da aşırı turizm olgusunun etkilerinin, adalarda yaşayan yöre halkının bakış açısıyla değerlendirmişlerdir. Araştırmanın sonucunda, genel anlamda adalarda turizmin etkileri pozitif olarak değerlendirildiğini fakat çeşitli sorunları da beraberinde getirdiğini tespit etmişlerdir.

İlgili alan yazın incelendiğinde yavaş şehir algısının; yaşam doyumu ve turizm etkileri üzerinde; turizm etkilerinin ise yaşam doyumu üzerinde pozitif bir etkisi olduğu yönünde bir öngörü oluşmaktadır. Bu doğrultuda çalışma hipotezleri aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

H₁: Yavaş şehir algısının yaşam doyumu üzerinde pozitif bir etkisi vardır.

H₂: Turizm etkilerinin yaşam doyumu üzerinde pozitif bir etkisi vardır.

H₃: Yavaş şehir algısının turizm etkileri üzerinde pozitif bir etkisi vardır.

YÖNTEM

Çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınan 09/45 sayılı etik kurul onayı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın modeli, ilişkisel tarama modeline dayanmaktadır. Bu modele göre, değişkenler arasındaki ilişkilerin tespit edilmesi veya derecesi ortaya konulması çalışılmaktadır (Başol, 2008: 15).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmanın amacı Gökçeada'nın yerel halkın yaşam doyumunda yavaş şehir algısı ve turizm etkilerinin rolünün ne olduğunu belirlemektir. İlgili yazında konu bağlamında pek çok yavaş şehir değerlendirilmiş olup (Çakıcı vd., 2014; Serçeoğlu ve Uzan, 2016; Başarangel ve Ulaş, 2017; Sop ve Ongun, 2019). Yapılan bu çalışmada farklı olarak Gökçeada' da yaşayan yerel halk ele alınmıştır. Gökçeada'nın turizm potansiyelinin (Yurtseven ve Can, 2002; Duran, 2009; Doğan,

2010; Yurtseven ve Karakaş, 2013), destinasyonun çekicilik unsurlarının (Temeloğlu, Diker, Aksu ve Sayılır, 2020) ve destinasyonun imajının (Kafa ve Korkmaz, 2020; Bila, Ergan ve Kandur, 2021) belirlenmesine yönelik çalışmalara rastlanmaktadır. Fakat ilgili yazında mevcut çalışmanın amacına yönelik çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple yapılan bu çalışmada yerel halkın yaşam doyumunda yavaş şehir algısı ve turizm etkilerinin ne şekilde algılandığının belirlenmesi yönünden önem arz edeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Çalışma evrenini, Çanakkale ilinin, Gökçeada ilçesinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise, Gökçeada’ da yaşayan 18 yaş üstü bireylerden oluşmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2021 yılı itibariyle Gökçeada’da 18 yaş üstü 7567 kişi ikamet etmektedir (TÜİK, 2022). Araştırmada, kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen katılımcı sayısı, evren büyüklüğü hesaplama formüllerinden yararlanılarak 357 kişi olarak belirlenmiştir. Kolayda örnekleme, verilerin daha hızlı ve kolay toplanabilmesi için ana kütteden, örnek kesimin belirlendiği örnekleme yöntemidir (Haşiloğlu, Baran ve Aydın, 2013: 29). Araştırmanın verileri 12 Mayıs - 15 Haziran 2022 tarihleri arasında Gökçeada merkez ve köylerinde yaşayan katılımcılarla çevrimiçi ve yüz yüze anket yoluyla toplanmıştır. Çalışmalarda hata payı olasılığından dolayı 380 anket toplanıp değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışma kapsamında kullanılan veri toplama aracının ilk bölümünde demografik sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümünde ise “Sakin Şehir Algısı”, “Turizm Etkileri” ve “Yaşam Doyumu” ölçekleri kullanılmıştır. Gökçeada destinasyonunun yerel halkının sakin şehir hareketine yönelik tutum ve algılarını belirlemek amacı ile 26 maddeden oluşan ölçek ile yerel halkın yaşam doyumlarını tespit etmek için kullanılan 5 maddelik ölçek, Çakıcı vd., (2014) tarafından geliştirilen anketten yararlanılmıştır. Turizmin etkilerini belirlemek için ise Avcı (2018) tarafından uyarlanan 15 maddelik ölçek kullanılmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik düzeyinin belirlenmesinde, güvenirlik katsayısı Cronbach’s Alpha değeri kullanılmaktadır. Bu değer 0 ile 1 arasında değişkenlik göstermekte (Ercan ve Kan, 2004: 213; Karagöz, 2019: 19; Karasar, 2022: 190) ve en az 0,70 ve üzeri olması beklenilmektedir (Aker, Dündar ve Pekşen, 2005: 53). Çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenirliğine ilişkin bulgular Tablo 1’de raporlanmıştır.

Araştırma kapsamında, yerel halkın yaşam doyumunu belirlemek için kullanılan 5 maddelik ölçeğe uygulanan güvenirlik analizinde, tüm ölçek için Alfa değeri ,622 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin ilk yarısına uygulanan güvenirlik analizi sonucunda Alfa katsayısı ,641, olarak belirlenirken, ikinci yarısı için Alfa katsayısı ,603 olarak belirlendiği görülmektedir. Ölçekte uygulanan anketlerden 190 adedi rastgele seçilmiş ve anketin Alfa değeri ,638 olarak belirlenmiştir; geri kalan 210 anketin ise ,625 olarak sonuçlanmıştır. Ölçekte, en küçük ve en büyük madde-toplam korelasyon değeri ,357-,503 aralığında olduğu görülmektedir. Ölçekte, maddelerin toplam korelasyonu +0,200’ün altında olmadığı belirlenmiştir. Çoklu açıklayıcılık R2 değeri ,067-,273 arasında değer aldığı tespit edilmiştir. Ölçekte “Şimdiye kadar yaşamdan istediğim önemli şeylere sahip oldum” ve “Tekrar dünyaya gelsem hayatımdaki hemen hemen hiçbir şeyi

değiştirmezdim” maddelerinin, çoklu açıklayıcılık katsayısı 0,200' ün altında belirlendiği için ölçekten çıkartılmıştır ve faktör analizi 3 madde üzerine uygulanmıştır.

Şimdiye kadar yaşamdan istediğim önemli şeylere sahip oldum. Bugüne kadar hayatımda istediğim her şeye sahip oldum.

Tablo 1. Ölçeklerin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Katsayılar	Ölçekler	Yaşam Doyumu	Yavaş Şehir Algısı	Turizm Etkileri
Örnek büyüklüğü		380	380	380
Madde sayısı		5	26	15
Tüm ölçek için Alfa katsayısı		,622	,830	,795
Ölçeğin ilk yarısı için Alfa katsayısı		,641	,873	,835
Ölçeğin ikinci yarısı için Alfa katsayısı		,603	,735	,726
Rastgele seçilen 190 anket için Alfa katsayısı		,638	,817	,789
Rastgele seçilen 210 anket için Alfa katsayısı		,625	,851	,812
En küçük ve büyük madde-bütün korelasyon değeri		,357-,503	,223-,504	254-,506
Negatif madde-bütün korelasyon değeri		Yok	Yok	Yok
En küçük ve büyük çoklu açıklayıcılık R ² katsayısı		,067-,273	,215-,557	,167-,510
Silindiğinde Alfa katsayısı		,494-627	,802-,814	,771-789

Araştırmada, yerel halkın yavaş şehir algısını belirlemek için 26 maddelik ölçek kullanılmıştır. Güvenirlik analizi sonucunda tüm ölçek için Alfa değeri ,830 olarak belirlenmiştir. Ölçekte 190 anket rastgele seçilmiş ve Alfa değeri ,817 olduğu tespit edilmiş; ölçeğin diğer 210 anketin ise ,851 olarak tespit edilmiştir. Ölçekte, madde-toplam korelasyonları ,223-,504 aralığında değişkenlik göstermektedir. En küçük ve en büyük çoklu açıklayıcılık R² katsayısı ise ,215-,557 arasında olduğu görülmektedir. Maddelerin toplam korelasyonu +0,200'ün altında olmadığı tespit edilmiştir. Bundan dolayı ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamış ve faktör analizi 26 maddeli ölçeğe uygulanmıştır.

Çalışmada, turizmin etkilerini belirlemek için ise 15 maddelik ölçek kullanılmıştır. Tüm ölçek için belirlenen Alfa değeri ,795'tir. Ölçekten 190 anket rastgele seçilerek Alfa değeri ,789 olduğu görülmektedir. Ölçeğin diğer 210 anketin Alfa değeri ise; ,812 olduğu tespit edilmiştir. Ölçekte madde-bütün korelasyonunun en küçük ile en büyük değeri ,254-,506 aralığında değer aldığı belirlenmiştir. Çoklu açıklayıcılık R² değeri ise ,167-,510 arasında değer aldığı görülmektedir. Ölçekte, madde toplam korelasyonunda +0,200'ün altında madde bulunmadığından dolayı, herhangi bir madde çıkarılmamıştır ve faktör analizi 15 madde üzerinden uygulanmıştır. Ölçeklerde negatif madde tespit edilmemiştir.

Geçerlik

Geçerlilik, çalışmalarda kullanılan ölçeklerin, ölçmek istediğimiz kavramları doğru ölçebilme derecesini ifade etmektedir (Akbaba, Lorcu, Erduran, Yazıcı ve Akman, 2021: 64). Yaşam doyumu ölçeğinin yapısal geçerliliğinin tespit edilmesi amacı doğrultusunda açılımlı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Uygulanan analizde eş kökenlik ve faktör yük değerleri tespit edilmiştir.

Faktör analizinde eş kökenlik değeri 0,50 ve üzeri olması uygun görülmektedir. Bu değer in altında tespit edilen maddeler çıkarılmaktadır (Karagöz, 2019: 675). Elde edilen sonuçlar Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2. Yavaş Şehir Algısı Ölçeğinin Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Yavaş Şehir Algısı	Eş	Faktör	Öz	Açıklanan	$\bar{x}$	Alfa
<i>Refah Etkisi</i>			2,719	27,186	2,2228	,772
16.Bölge dışından gelen yatırımları	607	777				
22.Bölgeye gelen turistlerin sayısını	718	824				
26.Bölgeye göçü artırmıştır.	774	869				
<i>Doğal Çevreye Etkisi</i>			1,947	19,468	1,3965	,694
2.Turizm yatırımcılarının yeşil alanların	707	825				
3.Çevreyi koruma bilincini artırmıştır.	630	839				
4.Hava, su ve toprak kirliliğini önemli	709	834				
<i>Sosyal Yaşam Boyutu</i>			1,328	13,281	1,7026	,676
21.Restoranların ve otellerin hizmet	683	786				
23.Sosyal yaşamın gelişmesini sağlamıştır.	750	840				
<i>Kültürel Etkisi</i>			1,032	10,321	1,7145	,618
20.Kültürler arası iletişimi güçlendirmiştir	666	760				
19.Yöresel halk oyunları, müzik, resim,	783	878				
Varimax rotasyonlu temel bileşenler analizi; KMO Örneklem yeterliliği: 0,667;						

Ölçeğin Barlett’s Küresellik değeri 903,908 olarak hesaplanmış ve $p < 0,01$ anlamlı olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin örneklem yeterliliği KMO değeri ,667 olduğu tespit edilmiştir. Bu değer iyi/yeterli olduğu görülmektedir (Baştürk, Dönmez ve Dicle, 2013: 168; Can, 2022: 329). Toplam açıklanan varyans oranı % 70,256 olarak belirlenmiştir. Ölçeğe ilişkin eş kökenlik değerleri ,607 ile ,783 arasındadır. Faktör yükleri ise ,760 ile ,878 arasında değer almaktadır.

Tablo 3. Turizm Etkileri Ölçeğine İlişkin Geçerlilik Analizi Bulguları

Turizm Etkileri	Eş	Faktör	Öz	Açıklanan	$\bar{x}$	Alfa
<i>Kirlilik Boyutu</i>			3,142	28,561	2,4702	,760
9.Turizm çok çöp üretmektedir.	713	,831				
10.Turistlere hizmet eden turizm işletmeleri	,646	,751				
11.Turistlerin çöpleri çevrenin güzelliğini	,736	,854				
<i>Ekonomik Boyut</i>			1,855	16,867	2,0254	,773
5.Turizm iş fırsatları sağlamıştır.	738	,868				
6.Yerel işletmeler ve devlet turistlerden gelir	,764	,862				
8.Turizm Gökçeada’ya iyi bir imaj	,545	,560				
<i>Kültürel Boyut</i>			1,296	11,785	1,8114	,700
2.Turistlerle kültürel değişim yöre halkı için	,556	,677				
4.Dünyanın her yerinden turistlerle	,659	,780				
3.Olabildiğince çok ülkeden turistlerle,	,724	,824				
<i>Refah Etkisi</i>			1,054	9,580	1,7224	,322
12.Turizm doğal ve kültürel mirasa ilgiyi	,587	,696				
13.Devlet turizm nedeniyle yolları ve diğer	,635	,733				
Varimax rotasyonlu temel bileşenler analizi; KMO Örneklem yeterliliği: 0,761;						

Uygulanan ölçeğin Barlett's Küresellik değeri 1,2643 olarak belirlenmiş ve $p < 0,01$ anlamlı olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin KMO değeri ,761 yeterli olduğu görülmektedir. Toplam varyansın %61,065'i açıklanmaktadır. Ölçeğin eş kökenlik değerleri, 545 ile, 738 arasında olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğe ilişkin faktör yükleri ise ,560 ile ,868 arasında değer aldığı görülmektedir.

Tablo 4. Yaşam Doyumu Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi Bulguları

	Eş	Faktör	Öz	Açıklanan	$\bar{x}$	Alfa
Yaşam Doyumu			1,723	57,156	1,8851	,622
1.İdeallerime yakın bir yaşantım vardır.	,667	,817				
2. Yaşam koşullarım mükemmeldir.	,590	,768				
3.Yaşamımdan memnunum.	,458	,676				
Varimax rotasyonlu temel bileşenler analizi; KMO Örneklem yeterliliği: 0,615;						

Ölçek için hesaplanan KMO örneklem yeterliliği ,615 olarak tespit edilmiştir. Değer yeterli ve kabul edilebilirdir (Baştürk vd., 2013:168; Can, 2022: 329). Ölçeğin Barlett's Küresellik değeri $p < 0,001$ anlamlı olarak belirlenmiştir. Ölçek tek boyutludur. Açıklanan varyans değeri %57,156 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin eş kökenlik değerleri ,458 ile ,667 arasında; faktör yükleri ise ,676 ile ,817 arasında değer almaktadır.

Veri Analizi

Araştırmanın verileri SPSS istatistik paket programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçeklere ilişkin güvenilirlik analizi uygulanmıştır. Ölçmelerde güvenilirlik benzer süreçlerin izlenmesi durumunda benzer sonuçların alınabilme derecesidir (Aker vd., 2005: 51; Karasar, 2022: 190). Bununla birlikte çalışmada kullanılan ölçeklerin yapısal geçerliliğinin tespit edilmesi amacı doğrultusunda faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek için değişkenlere korelasyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi değişkenler arasındaki ilişki derecesini ifade etmektedir (Karagöz, 2019: 19). Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezlerin test edilmesi için regresyon analizi uygulanmıştır. Regresyon analizinde bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni ne şekilde etkilediği, bağımlı değişken üzerindeki değişimin ne kadarının bağımsız değişkenler nedeniyle ortaya çıktığı ve bağımsız değişkenlerin alacağı değerlere göre, bağımlı değişkenin değerinin ne olacağı belirlenmeye çalışılmaktadır (Can, 2022: 269). Araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerine ilişkin ise frekans analizi gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yavaş şehir algısını, turizm etkilerine katılım düzeylerini ve yaşam doyumu düzeyini belirlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya katılan bireylerin, yaşı, cinsiyeti, mesleği, eğitimi, gelir seviyeleri ve destinasyonda ikamet süreleri incelenmiştir. Araştırmada uygulanan frekans analizinin sonuçları aşağıdaki Tablo 5'te gösterilmektedir.

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 5'te şu şekilde özetlenmektedir; araştırmada katılımcıların 227'si (%59,7) erkek, 153'ü (%40,3) kadın olmak üzere toplam 380 kişiden oluşmaktadır. Çalışmada, katılımcıları yaşları X, Y ve Z kuşağı olarak sınıflandırılmıştır. Çünkü kuşak bir sınıflandırmayı ifade etmektedir. "Belirli bir zaman aralığı içinde doğmuş, benzer tarihî ve sosyal olaylara tanıklık etmiş, belirli olay ve olgulara yönelik ortak bir fikir, dünya görüşü ve deneyime sahip bir grup insan" olarak tanımlanmaktadır (Çetinkaya, 2020). X kuşağı katılımcı sayısı

307 (%80,8), Y kuşağı katılımcı sayısı 8(%2,1) ve Z kuşağı katılımcı sayısı 65(%17,1) olduğu görülmektedir

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Özellik	N	%	Özellik	N	%
<i>Cinsiyet</i>			<i>Meslek</i>		
Kadın	153	40,3	Esnaf	120	31,6
Erkek	227	59,7	Öğrenci	5	1,3
<i>Eğitim</i>			Memur	12	3,2
İlkokul-Ortaokul	35	9,2	Emekli	26	6,8
Lise	193	50,8	Serbest	64	16,8
Ön lisans	71	18,7	Öğretmen	36	9,5
Lisans	67	17,6	Ev hanımı	30	7,9
Lisansüstü	14	3,7	İşçi	12	3,2
<i>Yaş</i>			Diğerleri	75	19,7
X (1965-1969)	307	80,8	<i>Gelir</i>		
Y (1980-1994)	8	2,1	Belirtilmemiş		
Z (1995-2009)	65	17,1			
<i>Kaç yıldır Gökçeada'da yaşıyorsunuz?</i>			1000 - 5000 TL	20	5,3
10 yılın altında	181	47,6	5000 - 10000 TL	139	36,6
10 yıl ve üzeri	199	52,4	10000 TL üzerinde	32	8,4
Toplam	380	100	Toplam	380	100

Katılımcılar eğitim durumlarına göre; ilkokul-ortaokul 35 kişi, lise 193 katılımcı, ön lisans 71 katılımcı, lisans 67 kişi ve lisansüstü eğitim düzeyine sahip 14 kişiden oluşmaktadır. Çalışmada katılımcıların meslek grupları; %31'i esnaf, %1,3'ü öğrenci, %3,2'si memur, %6,8'i emekli, %16,8'i serbest çalışan, %9,5'i öğretmen, %7,9'u ev hanımı, %3,2'si işçi ve % 19,72'si diğer meslek gruplarından oluşmaktadır. Gelir düzeyine göre katılımcıların; %5,3'u 1000-5000TL gelir, %36,6'sı 5000-10000TL gelir, %8,4'ü 10000TL ve üzeri gelire sahip olduğu görülürken, katılımcıların %49,7 'si gelir düzeyini belirtmediği görülmektedir. Son olarak ise katılımcıların Gökçeada'da ikamet etme sürelerine göre; katılımcıların %47,6'sı 10 yıldan az, katılımcıların %52,4'ü ise 10 yıldan fazla olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların yavaş şehir algısı belirlemek için ilgili ölçeğe verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 6'da raporlanmıştır.

Tablo 6. Yavaş Şehir Algısı İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

<i>Yavaş Şehir Algısı</i>	A.O.	Std. Sapma	t-değeri	p-değeri
16.Bölge dışından gelen yatırımları artırmıştır.	2,0816	1,49623	-11,966	,000
22.Bölgeye gelen turistlerin sayısını artırmıştır.	2,4447	1,66466	-8,844	,000
26.Bölgeye göçü artırmıştır.	2,3421	1,69239	-7,578	,000
2.Turizm yatırımcılarının yeşil alanların korumaya yönelik daha duyarlı hareket etmelerini sağlamıştır.	1,3053	,79243	-41,638	,000
3.Çevreyi koruma bilincini artırmıştır.	1,4079	,85302	-36,384	,000
4.Hava, su ve toprak kirliliğini önemli ölçüde azaltmıştır.	1,4763	,88193	-33,678	,000
21.Restoranların ve otellerin hizmet kalitelerinin iyileşmesini sağlamıştır.	1,7263	1,15035	-21,583	,000
23.Sosyal yaşamın gelişmesini sağlamıştır.	1,6789	1,14495	-22,492	,000
20.Kültürler arası iletişimi güçlendirmiştir	1,6553	1,00898	-25,980	,000
19.Yöresel halk oyunları, müzik, resim, heykelticilik gibi sanat alanlarına ilgiyi	1,7737	1,08788	-21,974	,000
Genel ortalama:1,7591 Test değeri: 3, Yanıt kategorileri: 1:Kesinlikle katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle katılıyorum				

Turizm Etkileri Ölçeğinde yer alan maddelere katılım düzeylerini belirlemek amacı ile incelenen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7. Turizm Etkileri Ölçeğine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

<i>Turizm Etkileri</i>	A.O.	Std.	t-değeri	p-değeri
9.Turizm çok çöp üretmektedir.	2,4053	1,73706	-6,674	,000
10.Turistlere hizmet eden turizm işletmeleri yılda	2,3553	1,61543	-7,780	,000
11.Turistlerin çöpleri çevrenin güzelliğini	2,6500	1,70553	-4	,000
5.Turizm iş fırsatları sağlamıştır.	2,1342	1,59663	-10,571	,000
6.Yerel işletmeler ve devlet turistlerden gelir elde	2,1026	1,58405	-11,043	,000
8.Turizm Gökçeada’ya iyi bir imaj sağlamıştır	1,8395	1,42648	-15,859	,000
2.Turistlerle kültürel değişim yöre halkı için	1,7763	1,21987	-19,554	,000
4.Dünyanın her yerinden turistlerle görüşmek hayatı	1,7921	1,35376	-17,393	,000
3.Olabildiğince çok ülkeden turistlerle, kültürlerini	1,8558	1,40312	-15,758	,000
12.Turizm doğal ve kültürel mirasa ilgiyi arttırdı.	1,7553	1,27926	-18,967	,000
13.Devlet turizm nedeniyle yolları ve diğer yerel	1,6895	1,20395	-21,219	,000
Genel ortalama:2,0073				

Katılımcıların yaşam doyumu düzeyini belirlemek üzere hesaplanan aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. Yaşam Doyumu Ölçeğine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Yaşam Doyumu	A.O.	Std.	t-	p-değeri
1.İdeallerime yakın bir yaşantım vardır.	1,7895	1,14302	-20,645	,000
2. Yaşam koşullarım mükemmeldir.	1,9711	1,08319	-18,537	,000
3.Yaşamımdan memnunum.	1,8947	1,12514	-19,149	,000
Genel ortalama: 1,8851				

Araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek için değişkenlere korelasyon analizi uygulanmıştır. Değişkenlere yönelik korelasyon analizi sonuçları Tablo 9’ da gösterilmektedir.

Tablo 9’da görüldüğü üzere yaşam doyumu ile turizm etkilerinin “kültürel” boyutu (r: ,158**) arasında pozitif, fakat zayıf bir ilişki tespit edilmiştir. Yaşam doyumu ile yavaş şehir algısı değişkeninin “doğal çevre” boyutu (r: ,234**) arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Yavaş şehir algısı değişkeninin “sosyal yaşam” boyutu ile “refah” (r: ,146**) ve “doğal çevre” (r: ,351**) boyutları arasında düşük düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Yavaş şehir algısının “kültürel” boyut ile “doğal çevre” (r: ,177**) ve “sosyal yaşam” (r: ,319**) boyutları arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Turizm etkilerinin “kirlilik” boyutu ile yavaş şehir şehir algısının “kültürel” boyutu (r: ,239**) arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Turizm etkilerinin “ekonomik” boyutu ile yavaş şehir algısının, “doğal çevre” (r: ,190**), “sosyal yaşam” (r: ,276**), ve “kültürel” (r: ,146**) boyutları arasında düşük düzeyde pozitif ilişki bulunmakta, “refah” (r: ,576**) boyutu arasında ise orta düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Turizm etkilerinin “kültürel” boyutun yavaş şehir algısının, “doğal çevre” boyutu (r: ,216**), “sosyal yaşam” boyutu (r: ,391**) ve “kültürel” boyutu (r: ,376**) arasında anlamlı ve orta düzeyde ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde turizm etkilerinin “kültürel” boyutun turizm etkilerinin “kirlilik” boyutu (r: ,225**) ile “ekonomik”

boyutu (r: ,347**) arasında düşük düzeyde anlamlı ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Turizm etkilerinin “refah” boyutun ise yavaş şehir algısının, “sosyal yaşam” (r: ,417**) boyutu arasında orta düzeyde ilişki olduğu, “kültürel” (r: ,293**), “refah” (r: ,186**) ve “doğal çevre” (r: ,242**) boyutları arasında ise düşük düzeyde fakat anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Aynı zamanda turizm etkilerinin “refah” boyutun, turizm etkilerinin “kültürel” boyutu ile (r: ,222**), “ekonomik” boyutu ile (r: ,317**) ve “kirlilik” boyutu ile (r: ,172**) anlamlı ve düşük düzeyde ilişkisi olduğu saptanmıştır.

Tablo 9. Değişkenlerarası İlişkilere Ait Bulgular

Değişkenler		Yaşam Doymumu	YŞA Refah	YŞA Doğal Çevre	YŞA Sosyal Yaşam	YŞA Kültürel	TE Kirlilik	TE Ekonomik	TE Kültürel	TE Refah
Yaşam Doymumu	R2	1								
	Sig.									
YŞA Refah	R2		1							
	Sig.									
YŞA Doğal Çevre	R2	,234**		1						
	Sig.	,000								
YŞA Sosyal Yaşam	R2		,146**	,351**	1					
	Sig.		,004	,000						
YŞA Kültürel	R2			,177**	,319**	1				
	Sig.			,001	,000					
TE Kirlilik	R2					,239**	1			
	Sig.					,000				
TE Ekonomik	R2		,576**	,190**	,276**	,146**		1		
	Sig.		,000	,000	,000	,004				
TE Kültürel	R2	,158**		,216**	,391**	,376**	,225**	,347*	1	
	Sig.	,002		,000	,000	,000	,000	,000		
TE Refah	R2		,186**	,242**	,417**	,293**	,172**	,317*	,222*	1
	Sig.		,000	,000	,000	,000	,001	,000	,000	

** Korelasyon 0,01 düzeyinde (2-kuyruklu) anlamlıdır.

Araştırmada kapsamında oluşturulan hipotezlerin test edilmesi üzere regresyon analizi uygulanmıştır. H1: “Yavaş şehir algısının yaşam doyumu üzerinde pozitif bir etkisi vardır” hipotezini test etmek için gerçekleştirilen regresyon analizinin sonucunda, yavaş şehir algısının “doğal çevre” boyutunun yaşam doyumu üzerinde pozitif bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Analiz bulguları Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10. Yavaş Şehir Algısının Yaşam Doymumu Üzerine Regresyon Analizi Bulguları

			B		
	β	Std. Hata			
Sabit		,098	1,470	14,982	,000
Yavaş Şehir Algısı	,234	,063	,297	4,685	,000

Bağımlı Değişken: Yaşam Doymumu; Metot: Doğrudan,

Araştırma kapsamında oluşturulan H2: “Turizm etkilerinin yaşam doyumu üzerinde pozitif bir etkisi vardır” hipotezini test etmek için uygulanan regresyon analizinde, turizmin etkilerinin “kültürel” boyutu yaşam doyumu üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Analiz bulguları Tablo 11’de gösterilmektedir.

Tablo 11. Turizmin Etkilerinin Yaşam Doyumu Üzerine Regresyon Analizi Bulguları

			B		
	β	Std. Hata			
Sabit		,085	1,655	19,381	,000
Turizm Etkileri	,158	,053	,127	3,116	,002
Bağımlı Değişken: Yaşam Doyumu; Metot: Doğrudan,					

Araştırmanın H3: “Yavaş şehir algısının turizm etkileri üzerinde anlamlı bir etkisi vardır” hipotezini test etmek için regresyon analizi uygulanmıştır. Analizin bulguları Tablo 12’ de verilmektedir.

Tablo 12. Yavaş Şehir Algısının Turizm Etkileri Üzerine Regresyon Analizi Bulguları

			B		
	β	Std. Hata			
Sabit		,102	,827	8,086	,000
Yavaş Şehir	,576	,039	,539	13,692	,000
Bağımlı Değişken: Ekonomik Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,094	1,426	15,227	,000
Yavaş Şehir	,186	,036	,133	3,691	,000
Bağımlı Değişken: Refah Etkisi Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,148	1,524	10,316	,000
Yavaş Şehir	,190	,096	,359	3,754	,000
Bağımlı Değişken: Ekonomik Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,123	1,335	10,844	,000
Yavaş Şehir	,216	,079	,341	4,299	,000
Bağımlı Değişken: Kültürel Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,111	1,234	11,087	,000
Yavaş Şehir	,242	,072	,349	4,854	,000
Bağımlı Değişken: Refah Etkisi Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,123	1,433	11,655	,000
Yavaş Şehir	,276	,062	,348	5,576	,000
Bağımlı Değişken: Ekonomik Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,098	1,110	11,296	,000
Yavaş Şehir	,391	,050	,412	8,262	,000
Bağımlı Değişken: Kültürel Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,089	1,040	11,726	,000
Yavaş Şehir	,417	,045	,401	8,920	,000
Bağımlı Değişken: Refah Etkisi; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,150	1,834	12,228	,000
Yavaş Şehir	,239	,078	,371	4,783	,000
Bağımlı Değişken: Kirlilik Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,139	1,674	12,077	,000
Yavaş Şehir	,146	,072	,205	2,861	,004
Bağımlı Değişken: Ekonomik Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,108	1,053	9,717	,000
Yavaş Şehir	,376	,056	,443	7,892	,000
Bağımlı Değişken: Kültürel Boyut; Metot: Doğrudan,					
Sabit		,102	1,182	11,576	,000
Yavaş Şehir	,293	,053	,315	5,966	,000
Bağımlı Değişken: Refah Etkisi Boyut; Metot: Doğrudan,					

Yavaş şehir algısının turizm etkileri üzerinde etkisini belirlemek amacı ile 4 boyut olarak ele alınmıştır. Regresyon denklemi (ekonomik, kültürel, refah ve kirlilik) p değerleri 0,05'in altında olduğu tespit edildiğinden dolayı anlamlı olarak sonuçlanmıştır.

Yavaş şehir algısının refah boyutunun bir birim artışı turizm etkilerinin ekonomik boyutu üzerinde ,576 ve refah boyutu üzerinde ,186 birimlik artışa etki etmektedir. Yavaş şehir algısının doğal çevre boyutunun bir birim artışı turizm etkilerinin ekonomik boyutu üzerinde ,190; kültürel boyut üzerinde ,216 ve refah boyutu üzerinde 242'lik artışa yol açmaktadır. Yavaş şehir algısının sosyal yaşam boyutunun bir birim artışı turizm etkilerinin ekonomik boyutu üzerinde ,276; kültürel boyut üzerinde ,391 ve refah boyut üzerinde ,417 birimlik artışa etki etmektedir. Yavaş şehir algısının kültürel boyutunun bir birim artışı turizm etkilerinin ekonomik boyutu üzerinde ,146; refah boyutu üzerinde ,293; kültürel boyutu üzerinde ,376 ve kirlilik boyutu üzerinde ,239'luk artışa yol açmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yavaş şehir hareketi, küreselleşmenin yoğun olarak yaşandığı ve tüm dünyayı etkisi altına aldığı hızlı yaşama karşı ve beraberinde getirdiği olumsuzluklara karşı bir farkındalık oluşturmak amacı ile ortaya çıkmıştır. Yavaşlık felsefesini benimsemiş ve yavaş şehir markasına sahip olan şehirler, gün geçtikçe birçok ziyaretçinin ilgisini çekmekte ve bölge turizminin gelişmesine neden olmaktadır. Gökçeada 2011 yılında Uluslararası Cittaslow Birliği'ne dâhil olması ve yerel çekicilik unsurları ile zengin turizm potansiyeline sahip olması nedeniyle, günümüzde ziyaretçiler tarafından seyahat için tercih edilen bir turizm bölgesi haline gelmiştir. Bu çalışmada, Gökçeada'nın yerel halkının yaşam doyumunda yavaş şehir algısı ve turizm etkilerinin rolünün ne olduğu incelenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre, yaşam doyumu değişkeni tek boyut olarak algılanırken, yavaş şehir algısı (refah etki, doğal çevre etkisi, sosyal yaşam ve kültürel etki) dört boyut olarak algılanmakta ve turizmin etkileri değişkeni (kirlilik, ekonomik, kültürel ve refah) olmak üzere dört boyut olarak algılanmaktadır.

Literatürde mevcut çalışmalarda görüldüğü üzere (Çakıcı vd., 2014; Çetinkaya vd., 2016; Başarangel ve Ulaş, 2017; Sop ve Ongun, 2019) yerel halkın yavaş şehir olgusu ile turizmin gelişimini destekledikleri ve bu durumun yaşam doyumlarını pozitif olarak etkilediğinin sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, yavaş şehir algısının "doğal çevre" boyutu ile turizmin etkilerinin "kültürel" boyutunun yerel halkın yaşam doyumu üzerinde olumlu bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda Çakıcı vd., (2014) yaptıkları çalışma sonucunda, yavaş şehir hareketi'nin "refah ve doğal çevre" boyutları Seferihisar halkının yaşam doyumu üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir. Sop ve Ongun (2019) tarafından Isparta'nın Eğirdir ve Yalvaç sakin şehirlerinde yürütülen çalışmada, sakin şehir hareketinin "kültürel, refah ve doğal çevre " boyutlarının yöre halkının yaşam doyumunu olumlu olarak etkilediğinin sonucuna ulaşılmıştır. Başarangel ve Ulaş (2017) ise çalışmalarında, Vize sakinlerinin yavaş şehir algısının "refah, doğal çevre, kültür ve ekonomi" olarak belirlendiğini fakat sadece "refah" boyutun yaşam doyumunu etkilediğinin sonucuna ulaşmışlardır. Bu kapsamda mevcut çalışmada, ilgili alan yazında farklı yavaş şehirlerde yerel halk üzerinde gerçekleştirilen araştırmalarla benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışmada yavaş şehir algısı ve turizmin etkileri arasındaki ilişki incelendiğinde, turizmin etkileri yerel halk tarafından "ekonomik, kültürel, refah ve kirlilik" olmak üzere dört boyut olarak algılanmaktadır. Bu kapsamda turizmin etkilerinin ekonomik boyutu dikkate alındığında, turizmin istihdam olanakları sağlaması, bölgeyi ziyaret eden turistlerden gelir elde edilmesi, yerel ekonominin canlanması ve turizmin Gökçeada' ya iyi bir imaj sağlaması nedeniyle, yerel halk tarafından olumlu yönde algılanmaktadır. Turizm etkilerinin refah boyutu ele alındığında,

kamu ve yerel hizmetlerinin iyileştirilmesi, refah seviyesinin artması ve bölgenin kültürel ve doğal mirasına olan ilginin artması, yerel halkın algılarını olumlu yönde etkilemektedir. Aynı zamanda bölgeyi ziyaret eden turistlerle sağlanan kültürel etkileşim ve değişim yerel halk için zengin bir kültürel tecrübe olarak değerlendirilmektedir. Katılımcıların turizm etkilerinin kirlilik boyutuna yönelik verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde ise bölgeyi ziyaret eden turist sayısının artışına paralel olarak turistik faaliyetlerin artması ve bu doğrultuda çöp üretiminin artış göstermekte olduğunu ve turistik işletmelerin yüksek miktarda katı atık üretmeleri çevrenin doğal güzelliğini bozmakta olduğunu ifade etmektedirler. Dolayısıyla bölge turizminin gelişimi doğal çevreye yarattığı (hava, toprak, su) kirliliği gibi olumsuz etkilerinden dolayı, turizm etkilerinin kirlilik boyutu yerel halk tarafından genel olarak olumsuz olarak algılandığı belirlenmiştir. Alanyazında mevcut çalışmalar incelendiğinde, Aksu ve Görman (2019), sakin şehir Seferihisar ve Gökçeada'nın yerel halkının, yavaş şehir olgusuna ilişkin algılarını belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında, her iki bölgenin yerel halkı sakin şehir unvanını olumlu olarak değerlendirdikleri belirlemiştir. Benzer şekilde, Akbaş (2020) çalışmasında, Gökçeada'nın yerel halkı, kentin yavaş şehir unvanını aldıktan sonraki sürecini olumlu olarak değerlendirdiklerini ve bu kapsamda bölge ekonomisinin canlandığını, yerelliğe ve doğallığa ilginin arttığını ifade etmiştir. Eşitti ve Demir (2015) Gökçeada'nın yerel halkının, Cittáslow hareketine ve yeryüzü pazarı (Earth Market) projesine olan algılarını ölçmeyi hedeflemişler ve genel anlamda yerel halkın yaklaşımı olumlu yönde olduğu, fakat yeryüzü pazarı projesine dair yeterince bilgi sahibi olmadıkları saptanmıştır.

Alanyazında görüldüğü üzere turizmin gelişimi, yavaş şehirler üzerinde olumlu ve olumsuz çevresel etkiler neden olmaktadır. Bu nedenle destinasyonların sürdürülebilirliği ve devamlılığı sağlanabilmesi için, planlı ve dengeli turizm politikaların oluşturulması ve uygulanması gerekmektedir. Bu bağlamda turizmin ortaya çıkarabileceği çevresel, ekonomik ve toplumsal faktörlerin tespit edilmesi ve bu doğrultuda gerekli önleyici veya düzeltici önlemlerin alınması gerekmektedir. Özellikle bireylerde çevre koruma bilincinin artırılması, doğal kaynakların korunması, doğal çevre üzerindeki kirliliğin azaltılması kentsel yaşam kalitesinin sağlanmasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Benzer şekilde yaşam doyumu düşük olan kişiler için yerel yönetimlerin bu bireyleri yavaş şehir hareketinin sağladığı imkânlar hakkında bilgilendirmesi ve böylece, yerel halkın bu harekete olan desteğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu noktada bölgede başarılı ve sürdürülebilir bir turizmin sağlanması adına, turizm paydaşlarının tümü birlikte hareket etmeleri önem arz etmektedir.

Çalışmada Gökçeada halkının yaşam doyumunda yavaş şehir algısı ve turizm etkilerinin rolünün ne olduğu ortaya konulmuştur. Gelecekteki araştırmalarda sakin şehir algısı farklı değişkenlerle birlikte hem yerel halk hem de turist bakış açısıyla incelenerek alan yazına katkı sağlanabileceği öngörülmektedir. Aynı zamanda Gökçeada destinasyonu ülkemizdeki sakin şehir ünvanına sahip olan diğer destinasyonlarla veya farklı ülkelerde bulunan sakin şehirlerle karşılaştırılarak gerçekleştirilebilir ve böylece farklı sonuçlar ortaya konulabilir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluştan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Türk Turizm Araştırmaları Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazar(lar)ına aittir.

Etik Kurul Onayı: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan 28.04.2022 tarih ve 09/45 sayılı karar numarası ile izin alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA:

- Acar, A. B. (2017). *Balıkesir Sındırgı İlçesinde Yaşayan Yerel Halkın Sakin Şehir Hareketine Yaklaşımı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Acar, Y. (2016). *Turistlerin Sakin Şehirleri Tercih Nedenleri, Memnuniyet Düzeyleri ve Tekrar Ziyaret Etme Niyetleri: Türkiye'deki Sakin Şehirlerin Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Akbaba, A., Lorcu, F., Erduran, G. Y., Yazıcı, S. ve Akman, Y. (2021). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik. (1. Basım)* Ankara: Detay Yayıncılık.
- Akbaş, F. (2020). Yavaş Şehir Hareketinin Algısal Paterni: Gökçeada (Çanakkale) Özelinde Bir İnceleme. *KAFDAĞI Dergisi*, 5 (2): 310-329.
- Akdoğan, Ç. (2017). Destinasyon Markalama Bağlamında Yavaş Şehir (Cittaslow) Hareketi Üzerine Genel Bir Değerlendirme. *Proceedings Book of 2nd International Scientific Researches Congress on Humanities and Social Sciences (IBAD)*, 20-23 April, 2017, Istanbul, Turkey.
- Aker, S., Dünder, C. ve Pekşen, Y. (2005). Ölçme Araçlarında İki Yaşamsal Kavram: Geçerlik ve Güvenirlik, *O.M.Ü. Tıp Dergisi*, 22 (1): 50-60.
- Aksu, M. ve Görman, N. (2019). Yerel Halkın Cittaslow Hareketi Bağlamında Turizm Algısı: Seferihisar ve Gökçeada'da Bir Araştırma, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (2) : 457-471.
- Andarabi, F. F. (2012). *Cittaslow Markasına Sahip Şehirlerde Yerel Halkın Turizme Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz: Seferihisar Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Avcı, N. (2018). Turizmin Yöre Halkının Yaşam Kalitesine Etkileri: Çeşme İlçesi Örneği, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29 (2): 164 – 174.
- Avcu, İ. (2021). *Sakin Şehir Ağına Dahil Olmanın Destinasyon Üzerindeki Olumlu ve Olumsuz Etkileri: Akyaka ve Seferihisar Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Aydoğan, S. (2015). *Sürdürülebilir Mimarlıkta Sakin Şehir (Cittaslow) Yaklaşımı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Başarangil, İ. and Ulaş, Ş. (2017). A Research on The Perceptions, Attitudes and Life Satisfaction of The Cittaslow Citizens Sample of Vize Country, *International Journal of Business and Social Science*, 8 (1): 107-116.
- Başol, G. (2008). *Bilimsel Araştırma Süreci ve Yöntem*, (Editörler) Kılıç, O. ve Cinoğlu, M.: *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (ss.113-143) İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Baştürk, S., Dönmez, G. ve Dicle, A. N. (2013). Geçerlik ve Güvenirlik, (Editör) Baştürk, S.: *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (ss.161-196) Ankara: Vize Yayıncılık.
- Bila, E., Ergan, S. and Kandur, H. (2021). Image of Gökçeada as a Tourism Destination. *Turizm Akademik Dergisi*, 8 (2): 311-326.
- Brodzinski, Z. and Kurowska, K. (2021). Cittaslow İdea as a New Proposition to Stimulate Sustainable Local Development, *Sustainability*, 13 (5039): 1-15.
- Bucak, T. ve Turan, Ö. (2016). Bölge Turizmine Yeni Akımların Etkisi: Gökçeada Slow Food Örneği. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 11 (43): 211-219.

Can, A. (2022). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel ve Nitel Veri Analizi*. (10. Basım), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Cittaslow Felsefesi, <https://cittaslowturkiye.org/tr/cittaslow-hareketi/> [Erişim Tarihi: 10.06.2022]

Çakıcı, A. C., Yenipınar, U. ve Benli, S. (2014). Yavaş Şehir Hareketi: Seferihisar Halkının Tutum ve Algıları ile Yaşam Doyumları, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11 (3): 26-41.

Çerçi, A. (2013). *Destinasyon Markalama ve Yavaş Şehir Seferihisar'ın Destinasyon Marka İmajı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çetinkaya, M. Y., Serçeoğlu, N. ve Uzan, H. A. (2016). Yavaş Şehir Hareketinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi: Erzurum-Uzundere Halkının Tutum ve Algıları Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9 (45): 1065- 1073.

Çetinkaya, B., K. (2020), X, Y, Z, Alfa Kuşağı... Peki ya Ötesi?, <https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/x-y-z-alfa-kusagi-peki-ya-otesi>, Erişim Tarihi: 10.03.2023

Çıtak, Ş. Ö. (2016). Sakin Şehirler Hızlı Turistler, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5 (8): 2692-2706.

Çiçek, D. ve Sarı, Y. (2018). Yerel Halkın Turizme Olan Desteği: Türkiye'deki Sakin Şehirler Üzerine Bir Araştırma, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29 (2): 185 -196.

Çokal, Z., Deniz, G. ve Özsoy, A. (2020). Turizm Mi Sürdürülebilirlik Mi? Yavaş Şehirlere Yönelik Bir Değerlendirme, (Editörler) İ. Yazıcıoğlu, E., Konaklıoğlu, Ö. Altunöz ve Arslantürk, Y.: *20 International Travel And Tourism Dynamics, Proceedings Book* içinde (ss.203-214) Ankara: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Yayını.

Dağlı, A. ve Baysal, N. (2016). Yaşam Doyumu Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59): 1250-1262.

Demir, H. (2019). *Yerel Halkın Bakış Açısıyla Cittaslow (Sakin Şehir) Kavramı ve Etkinliği: Yalvaç ve Eğirdir Örnekleriyle Karşılaştırmalı Bir Araştırma*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Demirkol, Ş. ve Taşkıran, Ö. (2019). Turizmde Destinasyon Markalaşma Süreci: Cittaslow Taraklı Örneği, *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2): 56-69.

Diener, E. and Suh, E. (1997). Measuring Quality of Life: Economic, Social, and Subjective Indicators, *Social Indicators Research*, 40, 189-216.

Doğan, M. (2010). *Ekomüze Odaklı Sürdürülebilir Destinasyon ve Gökçeada Üzerine Bir Uygulama*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Doğan, M., Aksu, M., Çelik, Ö. ve Kaymak, H. (2014). Cittaslow Markasının Turizme Etkisi: Seferihisar'daki Konaklama İşletmeleri Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4(2): 06-11.

Dural, G. ve Köseoğlu, E. (2017). Destinasyon Tercihinde Kentsel Kimliğin Etkisi: Sakin Şehir Göynük Örneği, *IV. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi*, 9 - 12 Kasım 2017. Kuşadası, Aydın. ss: 63-78.

Duran, E. (2009). *Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Toplumsal ve Kültürel Kimliğin Korunması: Gökçeada Örneği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Dündar, Y. ve Sert, A. N. (2018). Yerel halkın yavaş (sakin) şehir hakkındaki algıları: Seferihisar’da nitel bir araştırma, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 2(4)*, 74-91.
- Ercan, İ. ve Kan, İ (2004). Ölçeklerde Güvenirlik ve Geçerlik, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 30(3)* : 211-216.
- Erdoğan, M. (2016). Local Community Perception Towards Slow City: Gökçeada Sample, *Asian Social Science, 12(5)*: 241-246.
- Ergüven, M. H. (2011). Cittaslow – Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 3(2)*: 201-210.
- Ersavaş Kavanoz, S. ve Budak, S. (2020). “Yavaş Kent ” in Otantiklik/ Özgünlük Bağlamında Kent Pazarlama Stratejisi Olarak Okunması, *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 38(3)*: 487-509.
- Eşitti, B. ve Harputluoğlu, D. (2015). Citta Slow Şehirlerde Yerel Halkın Earth Markete Yaklaşımı: Gökçeada Destinasyonu Örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 3(1)*: 64-71.
- Farelnik, E., Stanowicka, A. and Wierzbicka, W. (2021). The Effects of Membership in The Polish National Cittaslow Network, *Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy, 16(1)*: 139-167.
- Han, J. H., Kim, J. S. Lee, C. K. and Kim, N. (2019). Role of Place Attachment Dimensions in Tourists’ Decision-Making Process İn Cittaslow, *Journal of Destination Marketing and Management, 11*: 108-119.
- Haşiloğlu, S. B., Baran, T. ve Aydın, O. (2013). Pazarlama Araştırmalarındaki Potansiyel Problemlere Yönelik Bir Araştırma: Kolayda Örnekleme ve Sıklık İfadeli Ölçek Maddeleri. XVIII. Ulusal Pazarlama Kongresi Bildiri Kitabı, Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 19-22 Haziran 2013. Kars/Sarıkamış.ss:28-37.
- İnce, E., İscioglu, D. and Öztüren, A. (2020). Impacts of Cittaslow Philosophy on Sustainable Tourism Development, *Open House International, 45(1/2)*: 173-193.
- Kafa, N. ve Korkmaz, H. (2020). Gökçeada İmajının Yerli Turistlerin Davranışsal Niyetleri Üzerindeki Etkisi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 4(4)*: 3152-3173.
- Kanbir, F. (2021). Yavaş Şehirler ve Yavaşlık Hareketi Üzerine Bir Alan Araştırması: Tillo İlçesi Örneği, *Sosyolojik Bağlam Dergisi, 2(3)*: 72-86.
- Karadeniz, C. B. (2014). Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Sakin Şehir Perşembe, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(29)*: 84-107.
- Karagöz, Y. (2019). *SPSS ve Amos Uygulamalı Nicel-Nitel-Karma Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği*. (2. Basım), Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karakayacı, Z. ve Ebru Aydın, E. (2021). Cittaslow Modelinin Kırsal Alanın Korunmasındaki Rolü, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 14(76)*: 842-851.
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. (37. Basım), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karatepe, B. (2021). *Cittaslow Hareketi ve Yöresel Gastronomik Ürünlerin Sürdürülebilirliği: Seferihisar Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pamukkale.

- Köse, H. H. ve Özdemir, E. (2019). Sakin Şehirde Yaşayanların Misafirperverlik Anlayışlarının Yerli Turistlerin Tatmini, Tekrar Ziyaret Niyeti ve Sadakati Üzerindeki Etkisi: Seferihisar Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4): 1371-1389.
- Kuşay, Y. ve Kotan Türkten, D. (2021). Halkla İlişkiler Perspektifinden Şehir Markalaşması ve Cittaslow (Sakin Şehir) Modeli, *Aksaray İletişim Dergisi*, 3(1): 105-130.
- Küçükali, A. ve Şen, U. (2020). Sakin Kent-Turizm İlişkisi Bağlamında Uzundere İlçesinin Değerlendirilmesi, *Etü Sentez İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1: 45-66.
- Levent, F. (2019). *Yerel Halkın Yavaş Şehir Hareketine İlişkin Algıları: Akyaka Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Morçin, E. S. ve Güneş, K. (2021). Sakin Şehirlerin Destinasyon Kalitelerinin İncelenmesi: Eğirdir Örneği, *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 4(2): 436-444.
- Nilsson, Y. H., Svård, A. C., Widarsson, A. and Wirell, T. (2011). "Cittaslow" Eco-Gastronomic Heritage as a Tool For Destination Development, *Current Issues in Tourism*, 14(4): 373-386.
- Numanoğlu, E. ve Güçer, E. (2018). Yerel Halk Açısından Yavaş Şehir Akımı Algısı: Perşembe Örneği, *Journal of Multidisciplinary Academic Tourism*, 3(2): 11-22.
- Olçay, A., Giritlioğlu, İ. ve Özekici, Y. K. (2017). Sakin Şehir Prensiplerinin Halfeti'nin Yerel Mutfak Üzerindeki Etkisinde Yerel Halkın Tutumu Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51): 1330-1343.
- Özdemir, E. ve Ayhan, Ç. K. (2017). Sürdürülebilir Turizm Çerçevesinde Gökçeada'nın Sakin Şehir Statüsünün Gökçeada Tarımına Etkisi, *IV. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 9 - 12 Kasım 2017. Kuşadası, Aydın. ss: 172-184.
- Özerden, S. T. ve Ilgaz, B. (2019). Cittaslow Hareketi: Sürdürülebilir Turizm Çeşidi Olarak KKTC Turizmi İçindeki Yeri, *II. Erasmus Uluslararası Akademik Araştırmalar Sempozyumu Bildiri Kitabı*. 11-13 Ekim 2019 Paris, Fransa. ss: 251-272.
- Pink, S. (2008). Sense and Sustainability: The Case of The Slow City Movement, Local Environment, *The International Journal of Justice and Sustainability*, 13(2): 95-106.
- Sandıkçı, M. ve Albayrak, A. N. (2020). Yavaş Şehir (Cittaslow) Ağına Katılımın Destinasyona Etkileri: Göynük Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 1707-1726.
- Sarıbaş, Ö., Kömürcü, S. ve Güler, M. E. (2016). Yavaş Şehirlerde Yaşayan Z Kuşağının Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Algıları: Seferihisar Örneği, *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(2): 107-119.
- Sop, S. A. ve Ongun, U. (2019). Sakin Şehir Hareketinin Desteklenmesinde Yaşam Doyumunun Rolü: Eğirdir ve Yalvaç Örneği, *XX. Ulusal ve IV. Uluslararası Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı*, Anadolu Üniversitesi 16-19 Ekim 2019. Eskişehir. ss: 676-682.
- Stanowicka, A. (2020). The Image of a City in Selected Theories of Regional Development, *Ekonomiai Prawo Economics and Law*, 19(1): 135-148.
- Sünnetçioğlu, S., Mercan, Ş. O., Özkök, F. and Sünnetçioğlu, A. (2021). Overtourism Perception In The Islands: The Case of Bozcaada and Gökçeada, *Revista Anais Brasileiros de Estudos Turísticos*, 11, 1-13.
- Şahin, İ. ve Kutlu, S. Z. (2014) Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(1): 55-63.

Temeloğlu, E., Diker, O., Aksu, M. ve Sayılır, E. (2020). Gökçeada'nın Destinasyon Çekicilik Unsurlarının Belirlenmesine Yönelik Alan Araştırması, *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 4 (3): 400-408.

Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi. (2022). <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> [Erişim Tarihi: 15.04.2022].

Uslu, A. ve Avcı, U. (2020). Yerel Halkın Cittaslow Hareketine Bakış Açısına Yönelik Bir Araştırma: Köyceğiz Örneği, *Turizm Akademik Dergisi*, 7(1): 117-131.

Wierzbicka, W. (2022). Activities Undertaken in The Member Cities of The Polish National Cittaslow Network in The Area of "Energy and Environmental Policy", *Energies*, 15(1309): 1-16.

Yurtseven, H. R. and Karakaş, N. (2013). Creating a Sustainable Gastronomic Destination: The Case of Cittaslow Gökçeada Turkey, *American International Journal of Contemporary Research*, 3(3): 91-100.

Yurtseven, H. R. ve Can, E. (2002). Gökçeada'daki Turizm Çekiciliklerinin İmajı: İlk Kez ve Birden Fazla Gelen Turistler Açısından Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 13(2): 148 - 154.

Yurtseven, R., Kaya, O. ve Harman, S. (2010). *Yavaş Hareketi*, Ankara: Detay Yayıncılık.

Zengin, B., ve Cengiz, M. (2021). Yavaş Şehir (Cittaslow) Konusundaki Lisansüstü Çalışmaların Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 2235–2253.